

Til lovforslag nr. L 34

Folketinget 2010-11

Betænkning afgivet af Færøudvalget den 2. december 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om tilskud til Færøernes hjemmestyre for 2011

[af finansministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 14. oktober 2010 og var til 1. behandling den 28. oktober 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Færøudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 14. oktober 2010 sendte finansministeren en kommenteret høringsoversigt til udvalget. Den 30. november 2010 sendte finansministeren den endelige rigslovsindstilling til udvalget.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af TF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (TF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Tjødvaldisflokkurins medlem af udvalget opfordrer endnu en gang Folketinget til at støtte en proces, hvor der optages forhandlinger mellem den danske regering og den færøske regering om en civiliseret afvikling af de politisk-økonomiske strukturer, som det såkaldte tilskud til det færøske hjemmestyre er en del af.

Færøerne har så sent som i år 2000 forhandlet med den danske regering om en civiliseret selvstændighedsproces, hvor Færøerne gradvis kunne afskaffe de danske tilskud og tage ansvaret for alle områder af det færøske samfund, og hvor det færøske folk ved folkeafstemning kunne tage stilling til en velordnet proces mod selvstændighed.

Det lykkedes som bekendt ikke at få en reel forhandling og et resultat. Budskabet var meget enkelt fra den danske regering: »Hvis I vil være selvstændige, så kapper vi alle bånd med det samme – og så får det økonomiske konsekvenser med det samme.« Det skræmte nogle af de færøske partier og dele af den færøske befolkning fra at støtte en proces, som der ellers var stor støtte til.

Det er først og fremmest det såkaldte bloktilskud til Færøerne, som der skrues på i magtforholdet. Og det er jo egentlig ikke så svært at forstå, hvis man ser på realiteten og proportionerne i dette forhold mellem landene.

Det såkaldte bloktilskud dominerer desværre al tale om fremtidens udfordringer i færøsk politik. Det fremmanes og oppustes i folks bevidsthed som den akse, hvorom verden drejer. Det er et mikroskopisk beløb på den danske finanslov og udgør årligt: 0,1 pct. = 1 promille af det danske statsbudget. Men når det projiceres til Færøerne, får det stor økonomisk betydning og bliver en prisme, hvorigennem sociale spørgsmål, uddannelse, forskning, sundhedspolitik og andre vigtige politiske udfordringer ses og afspejles. Det er næsten som magi og overtro. Folkevalgte færøske politikere og hele partier argumenterer i ramme alvor for, at det er det danske bloktilskud, som er afgørende for, hvor meget vi i fællesskab og solidaritet skal betale til ældre, handicappede, uddannelse, sundhed og forskning.

Bloktilskuddet er således et redskab til at fastholde politisk magt for de partier i Færøerne, som kæmper for dets eksistens – og det er samtidig det vigtigste redskab til at fastholde det danske riges magt over for Færøerne.

Det skaber ansvarsløshed og manglende fokus på egne tiltag og strategier for at udvikle det færøske samfund på et demokratisk grundlag.

Men initiativet til at ændre tingenes tilstand skal selvfølgelig komme fra Færøerne selv. Og efter de mislykkede forhandlinger med Danmark i år 2000 har vi i Færøerne på eget initiativ skåret en tredjedel af bloktilskuddet væk. Vi har sagt nej tak til et beløb på 366 mio. kr. om året, og vi har stoppet finanslovens pristalsregulering af beløbet, der sendes til Færøerne. I dag er bloktilskuddet på 615,5 mio. kr. årligt. Hvis det havde fortsat uændret og med pristalsregulering siden 2001, havde det været på 1,4 mia. kr. årligt. Så der er tale om en reel halvering.

I samme periode er de sociale ydelser, bevillingerne til sundhedsvæsenet og satsningen på uddannelse øget kraftigt i Færøerne – fordi man har taget ansvar for disse områder selv.

Hvis Danmark skulle gøre det samme målt i betydningen og størrelsen af økonomierne og befolkningstallet, så skulle Danmark have sagt nej tak til et beløb på 70-80 mia. mia. kr. om året direkte til statskassen.

I dag udgør bloktilskuddet blot 5 pct. af det færøske bruttonationalprodukt. Med en rimelig overgangsordning er der derfor helt realistisk, at den færøske økonomi snart står på egne ben.

Og ikke mindst: Med en selvstændig udenrigspolitik og muligheden for at indgå handelsaftaler med andre lande ville den færøske økonomi få endnu større muligheder. I dag agerer Færøerne mere og mere som en selvstændig økonomi, men har ikke fordelene af at være en international aktør.

Vi har således i Færøerne overtaget hele debetsiden i økonomien, men har ikke overtaget creditsiden.

At der er grundlag for at indlede forhandlinger om bloktilskuddets afvikling og færøsk selvstændighed afspejles, også i, at intet parti i Færøerne har fremlagt noget konkret forslag i det færøske parlament om at forhøje tilskuddet eller indføre regulering af beløbet i forhold til pris- og lønudviklingen.

Selv Sambandspartiet har i den nuværende regeringsaftale i Færøerne skrevet under på, at tilskuddet skal udfases i takt med fremtidig vækst i den færøske økonomi. Godt nok i et meget sindigt snegletempo, men det er dog stadig en politisk erkendelse af, at tilskuddet skal udfases.

Hvis den færøske regering havde fulgt sin egen regeringsaftale, så ville tilskuddet i 2011 skulle reduceres med ca. 0,5 mio. kr.

Derfor er det en uværdig situation for både Færøerne og Danmark, at der med det foreliggende forslag igen lægges op til status quo i det økonomiske og politiske forhold mellem landene.

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Peter Madsen (V) Flemming Damgaard Larsen (V) Britta Schall Holberg (V) Sophie Løhde (V) Flemming Møller (V) Søren Espersen (DF) **nfmd.** Henrik Brodersen (DF) Vivi Kier (KF) Edmund Joensen (SP) **fmd.** Niels Sindal (S) Lise von Seelen (S) Vibeke Grave (S) Poul Andersen (S) Kristen Touborg (SF) Niels Helveg Petersen (RV) Line Barfod (EL) Høgni Hoydal (TF)*

Liberal Alliance, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Kristendemokraterne (KD)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Siumut (SIU)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	17	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Radikale Venstre (RV)	9	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	4	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

Oversigt over bilag vedrørende L 34

Bilagsnr.	Titel
1	Kommenteret høringsoversigt, fra finansministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Rigslovsindstilling om ikrafttræden for Færøerne, fra finansministeren
5	1. udkast til betænkning